

Uchwała Nr LXXVII/468/2023
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 17 listopada 2023 r.

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata
2023 — 2028”.**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 353, 1606) Rada Powiatu Ostrowieckiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023 — 2028” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Ostrowieckiego.

§ 3

Traci moc Uchwała Nr XLII/258/2021 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021 — 2026, zmieniona Uchwałą Nr LVI/333/2022 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 4 marca 2022 r.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mariusz Pasternak

Załącznik do Uchwały Nr LXXVII/468/2023

Rady Powiatu Ostrowieckiego

z dnia 17 listopada 2023 r.

POWIATOWY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ i OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE OSTROWIECKIM
na lata 2023 – 2028

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
2023 rok

Wykaz skrótów:

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

JST – jednostki samorządu terytorialnego gmin należących do Powiatu Ostrowieckiego

KPP – Komenda Powiatowa Policji

M/GKRPA – Miejska/Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

P-Ośw. – Placówki Oświatowe

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacje pozarządowe

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

Przemoc Domowa	2
- rodzaje przemocy	3
- skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich	4
Uzasadnienie wprowadzenia Programu.....	4
Podstawy prawne opracowania Programu.....	5
Charakterystyka Powiatu Ostrowieckiego	6
Zasoby umożliwiające przeciwdziałanie przemocy domowej	8
Diagnoza problemu przemocy domowej na terenie Powiatu Ostrowieckiego	11
- analiza danych zastanych	11
Cele, zadania i realizatorzy Programu	15
Adresaci Programu	18
Przewidywane efekty realizacji Programu	18
Źródła finansowania.....	18
Harmonogram realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028	19
Ewaluacja i monitoring Programu	20
Wnioski i podsumowanie	20

PRZEMOC DOMOWA

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz.1249, z 2023 r. poz. 289, 535,1606), przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- a) **intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania;
- b) **nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna;
- c) **naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.;
- d) **powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku.

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika. Pozostają wówczas tylko dwie fazy.

Rodzaje przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

1. **Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, uszkodzenie ciała, zadanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała.
2. **Psychiczną** – oznacza poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, wyśmiewanie, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, stosowanie gróźb.
3. **Seksualną** – do przykładów tego rodzaju przemocy zalicza się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot lub praktyk seksualnych, a także wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych itp.
4. **Ekonomiczną** – opisywana jest jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Pieniądze czy wartości materialne są używane jako narzędzie do budowania dominującej pozycji w rodzinie.
5. **Zaniedbanie** – jest ukrytą formą przemocy, to niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia. Ta forma przemocy dotyczy także seniorów.

- 6. Cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, hejt czyli prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc.

W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia. Doświadczenie przemocy domowej niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu.

Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal aprobuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że ponad połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21%.

W 2019 roku przeprowadzono „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy, pozytywnie opowiedzieli się za krajowym systemem wsparcia zaznaczając szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) do zadań własnych powiatu należy *opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Obowiązki przypisane powiatowi przez ustawodawcę to:

- ✓ opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ✓ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto, do zadań własnych powiatu z zakresu administracji rządowej, dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, należy:

- ✓ tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- ✓ opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- ✓ opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- ✓ wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

Program ma duże znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Reasumując, niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Powiatu Ostrowieckiego. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028 jest kontynuacją podejmowanych działań w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Ważnym elementem Programu jest wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ❖ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ❖ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ❖ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ❖ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.
- ❖ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ❖ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ❖ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ❖ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- ❖ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ❖ ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

Ponadto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028 jest spójny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na 2023, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce;

- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej Województwa Świętokrzyskiego 2023-2028, którego głównym celem jest zmniejszenie skali i skutków przemocy domowej województwie świętokrzyskim poprzez budowanie efektywnego systemu wsparcia i rozwój profilaktyki.
- Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego na lata 2021 – 2025 przyjętą Uchwałą Nr XLII/259/2021 Rady Powiatu Ostrowieckiego w dniu 28 kwietnia 2021 r.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz innych podmiotów, m.in. Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Zespołów Interdyscyplinarnych, funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin Powiatu Ostrowieckiego.

CHARAKTERYSTYKA POWIATU OSTROWIECKIEGO

Powiat Ostrowiecki – powiat w Polsce (województwo świętokrzyskie), utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej, położony w północno – wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Powiat zamieszkuje 101 tysięcy mieszkańców, a jego powierzchnię 617 km² kształtują użytki role oraz lasy. Powiat Ostrowiecki graniczy z trzema powiatami województwa świętokrzyskiego: opatowskim, kieleckim i starachowickim oraz z powiatem lipskim (województwo mazowieckie).

W skład powiatu wchodzi:

- gmina miejska: Ostrowiec Świętokrzyski;
- gminy miejsko – wiejskie: Ćmielów, Kunów;
- gminy wiejskie: Baltów, Bodzechów, Waśniów.

Mapa administracyjna Powiatu Ostrowieckiego

Obraz aktualnego stanu społeczeństwa jest możliwy do przedstawienia między innymi dzięki analizie struktury demograficznej. Na koniec 2022 roku Powiat Ostrowiecki zamieszkiwało 101 311 osób. Na przestrzeni analizowanych trzech lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 2 713 tys osób, wartość spadkowa ukształtowała się na poziomie 2,7%.

Liczba mężczyzn zamieszkujących Powiat Ostrowiecki była w 2022 roku mniejsza od liczby kobiet – stanowiły one 52,3% ogólnej liczby ludności (52 950 kobiet), natomiast

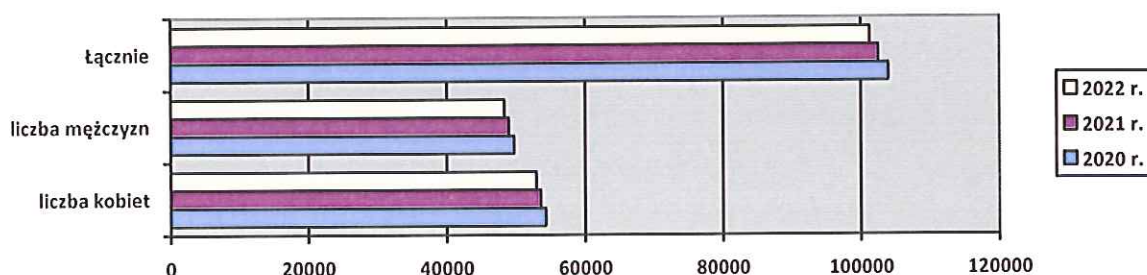
mężczyźni 47,7% (48 361 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w 2022 roku w Powiecie wynosił 109 co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022

	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Łącznie
2020 r.	54 309	49 715	104 024
2021 r.	53 568	48 984	102 552
2022 r.	52 950	48 361	101 311

Źródło: dane statystyczne GUS

Wykres 1. Liczba mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022

Źródło: dane statystyczne GUS

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W roku 2021 różnica między urodzeniami a zgonami w wśród mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego była największa i wynosiła 1 167 osób. W przypadku Powiatu zauważalne są wahania w zakresie przyrostu naturalnego na 1 000 ludności, w okresie analizowanych trzech lat.

Tabela 2. Liczba urodzeń i zgonów wśród mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022

	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Różnica
2020 r.	613	1671	1 058
2021 r.	608	1775	1 167
2022 r.	567	1554	987

Źródło: dane statystyczne GUS

Struktura ludności w Powiecie Ostrowieckim według ekonomicznych grup wieku w 2022 roku przedstawiała się następująco:

- 15,6 % mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 56,4 % mieszkańców było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 28 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – 65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet.

Tabela 3. Struktura ludności w Powiecie Ostrowieckim według ekonomicznych grup w latach 2020-2022

	Liczba mieszkańców Powiatu w wieku:		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	Poprodukcyjnym
2020 r.	18 271	62 176	28 517
2021 r.	17 824	60 914	28 973
2022 r.	16 135	56 648	28 528

Źródło: dane statystyczne GUS

Działalność kulturalna w Powiecie realizowana jest w głównej mierze przez Ośrodki Kultury oraz gminne Biblioteki Publiczne, Biuro Wystaw Artystycznych, Muzeum Historyczno-Archeologiczne wraz z rezerwatem „Krzemionki” - Krzemionkowskim Regionem Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Piasistego, który w 2019 roku został wpisany na prestiżową Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO i jest jednym z 17 takich obiektów z całej Polski. Ponadto, działalność ta jest szerzona przez świetlice środowiskowe funkcjonujące na terenie poszczególnych gmin należących do Powiatu oraz organizacje sektora pozarządowego.

Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo - rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby sportowe. Do istotnych podmiotów funkcjonujących w zakresie szerzenia i kultywowania kultury fizycznej, zalicza się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Rodziny z terenu Powiatu Ostrowieckiego mogą uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz w dwóch niepublicznych jednostkach tego typu t.j. Niepublicznej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej „ KROPKA” oraz Akademickiej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. W ramach działalności placówek prowadzone są działania z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej, a pomoc kierowana jest do dzieci, młodzieży oraz ich rodziców, a także pracowników placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Powiatu.

Ponadto, na terenie Powiatu funkcjonuje sześć niepublicznych Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych o charakterze socjalizacyjnym dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, zapewniając dziecku całodobową opiekę, kształcenie oraz jego podstawowe potrzeby. Powyższe podmioty działają na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. PO-W podejmują działania opiekuńczo - wychowawcze wobec dzieci i młodzieży, m.in. pochodzących z rodzin zmagających się z problemami społecznymi oraz mają znaczący wpływ na wyrównywanie szans edukacyjnych.

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Powiatu Ostrowieckiego zajmują się **Zespoły Interdyscyplinarne**, funkcjonujące w poszczególnych gminach. Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, Żandarmerii

Wojskowej, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028, wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, wraz z obszarami ich działania

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim	✓ Prowadzenie interwencji kryzysowej, poradnictwa dla osób doświadczających przemocy domowej, za sprawą działalności Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR, ✓ zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej poprzez kierowanie do specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Gorzycach; ✓ opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych oraz programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ✓ działalność informacyjna w zakresie miejsc pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego, ✓ zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom z rodzin uwikłanych w problem przemocy, poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej, ✓ wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
Ośrodki Pomocy Społecznej	✓ diagnoza sytuacji rodzinnej, ✓ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ✓ dystrybucja materiałów informacyjnych, ✓ organizowanie wsparcia specjalistycznego dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ✓ prowadzenie kampanii edukacyjnych, ✓ obsługa organizacyjno-techniczna i finansowa ZI, ✓ wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”, ✓ zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia poprzez umieszczenie go w pieczy zastępczej, przy asyście odpowiednich służb.
Zespoły Interdyscyplinarne	✓ diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, ✓ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy, ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, ✓ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, ✓ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których

	dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, ✓ realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
Miejskie/Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	✓ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ✓ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Placówki Oświatowe	✓ diagnoza ucznia, ✓ uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”, ✓ zapewnienie wsparcia pedagogicznego i psychologicznego dzieciom, ✓ realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy, ✓ udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych, ✓ wystąpienie z wnioskiem do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.
Komenda Powiatowa Policji	✓ uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”, ✓ przyjmowanie zgłoszeń i podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ✓ ochrona osób doświadczających przemocy domowej poprzez wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i zakazu zbliżania się,
Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim	✓ prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych związanych z przemocą domową.
Placówki ochrony zdrowia	✓ diagnoza podczas wywiadu lekarskiego, ✓ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ✓ uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”, ✓ wystawianie bezpłatnych zaświadczeń o stanie zdrowia, ✓ składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

Źródło: opracowanie własne PCPR

Można wyróżnić także podmioty pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak Poradnie Psychologiczne - Pedagogiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim, placówki wsparcia dziennego oraz lokalne organizacje pozarządowe.

Zasoby ludzkie:

W zakresie realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028 pracownicy tut. Centrum współpracować będą z osobami zawodowo zajmującymi się sprawami z obszaru przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy socjalni,
- asystenci rodziny,
- psychologowie, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,

- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- pracownicy oświaty,
- przedstawiciele rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- członkowie Miejskich/Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE POWIATU OSTROWIECKIEGO

Analiza danych zastanych

Istotnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie Powiatu są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim. Jak wynika z danych przekazanych przez KPP, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób zidentyfikowanych przez funkcjonariuszy Policji jako osoby doznające przemocy domowej zmniejszyła się o 25%. Największy udział wśród tych osób miały kobiety, których liczba w 2022 roku wyniosła 105, co stanowi 57% ogółu. W omawianym roku doznawało przemocy 10 mężczyzn oraz 70 osób małoletnich. W przypadku liczby osób, które stosują przemoc domową, również dostrzegalny jest spadek na przestrzeni lat 2020-2022, który ukształtował się na poziomie 25%.

Tabela 5. Działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Liczba	2020 r.	2021 r.	2022 r.
- interwencji domowych	159	122	118
Miasto (Ostrowiec Św., Ćmielów, Kunów)	111	79	86
Wieś (pozostałe miejscowości w Powiecie)	48	43	32
- pokrzywdzonych	247	211	185
Kobiety	148	111	105
Mężczyźni	11	5	10
Dziewczęta	48	44	30
Chłopcy	40	51	40
- sprawców	159	123	119
Kobiety	14	7	6
Mężczyźni	145	115	113
Dziewczęta	0	0	0
Chłopcy	0	1	0

Źródło: Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św., za lata 2020-2022

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Pracownicy wyżej wymienionych podmiotów,

realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego dla właściwej gminy. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

We wszystkich gminach Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022 Zespoły Interdyscyplinarne spotykały się ze zbliżoną częstotliwością. Wyjątek stanowi gmina Bodzechów, gdzie ich liczba była najwyższa spośród wszystkich gmin i w 2022 roku wyniosła 11 posiedzeń.

Podczas spotkań weryfikowano wszczęte procedury i podejmowano decyzje w zakresie dalszych działań wobec osób doznających i stosujących zachowania przemocowe wobec osób bliskich. W strukturach ZI powoływano grupy robocze, które w związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, 2023 r. poz. 289, 535, 1606) w 2023 roku przekształciły na grupy diagnostyczno-pomocowe. Członkowie grup omawiają indywidualne przypadki mieszkańców potencjalnie dotkniętych problemem przemocy. W 2022 roku najwięcej grup roboczych powołano w mieście Ostrowcu Świętokrzyskim w liczbie 156. Druga pod względem powołania grup roboczych znalazła się gmina Bodzechów – 43 grupy, a na trzecim gmina Kunów, gdzie odbyły się 23 posiedzenia grup. Najmniejsza liczba utworzonych grup roboczych oraz ich spotkań dotyczyła gmin Baltów, gdyż w 2022 roku powołano w nich 9 grup roboczych.

Tabela 6. Dane dotyczące działań Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno - pomocowych) w poszczególnych gminach Powiatu Ostrowieckiego na przestrzeni lat 2020-2022

Miasto – Gmina	2020 r.	2021 r.	2022 r.
<i>Ostrowiec Świętokrzyski</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	5
liczba posiedzeń grup roboczych	686	592	156
<i>Ćmielów</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	5
liczba posiedzeń grup roboczych	15	6	19
<i>Bodzechów</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	8	14	11
liczba posiedzeń grup roboczych	21	37	43
<i>Waśniów</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6	4	7
liczba posiedzeń grup roboczych	23	32	21
<i>Kunów</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	8	12	7
liczba posiedzeń grup roboczych	19	22	23
<i>Baltów</i>			
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	10	5	4
liczba posiedzeń grup roboczych	27	10	9

Źródło: Sprawozdania własne OPS-ów z terenu Powiatu Ostrowieckiego

W latach 2020-2022 w części gmin Powiatu Ostrowieckiego dostrzegalne są wahania ogólnej liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”. W przypadku gminy Bodzechów zauważalny jest wzrost w tym zakresie, z kolei stosunkowo stały poziom dotyczy miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Zaobserwowano również spadek liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, który dotyczył gmin Ćmielów, Waśniów, Kunów i Bałtów.

Tabela 7. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na terenie gmin Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022

Miasto – Gmina	2020 r.	2021 r.	2022 r.
<i>Ostrowiec Świętokrzyski</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	139	126	133
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	99	119	132
<i>Ćmielów</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	17	14	8
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	15	11	8
<i>Bodzechów</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	7	16	15
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	17*	12	14
<i>Waśniów</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	11	16	8
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	10	6	10*
<i>Kunów</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	23	19	9
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	22	14	12*
<i>Bałtów</i>			
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	9	3	4
liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	8	2	3

Źródło: Sprawozdania własne OPS-ów z terenu Powiatu Ostrowieckiego * - w tym zakończone karty z poprzedniego roku

W 2022 roku najwięcej procedur „Niebieskie Karty” zakończono w mieście Ostrowcu Świętokrzyskim (132 procedury) oraz w gminie Bodzechów (14 procedur). Najmniejsza liczba dotyczy z kolei gminy Bałtów, w której zakończono 3 procedury. Na przestrzeni lat 2020-2022 w części gmin zauważyć można pozytywną tendencję w zakresie skuteczności działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych podejmowanych w środowiskach, w których zidentyfikowano problem przemocy. Świadczy o tym liczba procedur zakończonych w danym roku, która zwiększyła się, bądź utrzymywała się na względnie stałym poziomie praktycznie we wszystkich gminach funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie poszczególnych gmin, udzielają wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, m.in. poprzez przydzielanie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych. Jedną z form wsparcia pozafinansowego jest specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej. Na terenie Powiatu tego rodzaju wsparcie świadczy m.in. Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) przy PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim. Podmiot udziela bezpłatnej pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy domowej, w tym członkom ich rodzin,

a także osobom i rodzinom przeżywającym różnego rodzaju trudności życiowe, w formie pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej oraz terapii uzależnień. W 2022 roku w PIK udzielono 225 porad psychologicznych oraz 31 terapeutycznych, osobom borykającym się z problemem przemocy domowej.

Powiat Ostrowiecki na mocy porozumienia zawartego w dniu 29 października 2021 roku przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim współpracuje z czynnym całodobowo Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej w Gorzycach (SOW) zapewniając osobom z terenu Powiatu Ostrowieckiego uwikłanym w przemoc domową, znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym bezpieczne schronienie w postaci *hostelu* oraz specjalistycznej pomocy dla maksymalnie czterech osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej z tym, że liczba ta może być większa w przypadku konieczności objęcia wsparciem rodziny – 5 osobowej lub większej.

W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku wystąpieniem przemocy domowej, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe, przy asyście funkcjonariusza Policji ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo - wychowawczej zgodnie z procedurą. W 2022 roku zaistniała potrzeba umieszczenia 3 dzieci z terenu Powiatu Ostrowieckiego w pieczy zastępczej, w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W ramach wspierania rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej, powiaty zobligowane są do prowadzenia działań wobec osób stosujących przemoc. W Powiecie Ostrowieckim program korekcyjno - edukacyjny skierowany dla osób stosujących przemoc domową, realizować będzie PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim. Jego podstawowym celem jest zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, a w rezultacie powstrzymanie ich od tego rodzaju zachowań i zakończenie przemocy domowej w środowisku rodzinnym, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli zachowań agresywnych. W 2022 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego nie prowadzono oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, istotnym działaniem jest szeroko pojęta **profilaktyka**, skierowana do rodzin z dziećmi, ale także do całej lokalnej społeczności. Powiat Ostrowiecki w 2022 roku uczestniczył m.in. Ogólnopolskiej Kampanii Pomarańczowej Wstażki pod hasłem: „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Ostrowcu Św. wraz z Partnerami: Centrum Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Św. i Miejskim Centrum Kultury w Ostrowcu Św. zorganizowało:

- ✓ w dniu 6 października 2022 r. spotkanie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Ostrowieckiego, które przeprowadziły: Pani Anna Wasilewska z Zespołu Profilaktyki Społecznej Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. i Pani Ewelina Durazińska – psycholog PCPR w Ostrowcu Św.
- ✓ konkurs multimedialny dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych Powiatu Ostrowieckiego pod nazwą „PRZEMOC – to NIEMOC”,
- ✓ konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży – uczniów i wychowanków z przedszkoli, szkół podstawowych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych

funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego pod nazwą „PRZEMOC – to NIEMOC”.

W konkursie udział wzięło 996 uczniów placówek oświatowych z terenu Powiatu Ostrowieckiego. Celami konkursów było:

- ✓ eliminowanie niewłaściwych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- ✓ kształtowanie wśród dzieci oraz młodzieży empatii i szacunku wobec drugiego człowieka,
- ✓ podnoszenie świadomości oraz wrażliwości na przeciwdziałanie zjawisku przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie u dzieci i młodzieży,
- ✓ podnoszenie świadomości i wrażliwości dzieci i młodzieży w zakresie negatywnych konsekwencji wynikających zarówno ze stosowania jak i doświadczania przemocy: rówieśniczej, rodzinnej, sąsiedzkiej, szkolnej, stosowanej w literaturze, telewizji, w grach multimedialnych lub komputerowych itp.,
- ✓ pogłębienie posiadanej wiedzy dotyczącej zjawiska występowania przemocy w środowisku lokalnym - rozwijanie umiejętności artystycznych, twórczych u dzieci i młodzieży.

Na terenie Powiatu Ostrowieckiego prowadzone są także regularne **działania informacyjne**, mające na celu szerzenie wiedzy na temat sposobów uzyskania wsparcia w przypadku doświadczania problemu przemocy domowej. W 2022 roku tego rodzaju informacje udostępniano m.in. za pośrednictwem strony internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz opracowanych ulotek informacyjnych w omawianym zakresie.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest prowadzenie działań dążących do rozwiązywania problemu przemocy domowej oraz rozwijanie lokalnego systemu profilaktyki, w celu zapobiegania wzrostowi skali zachowań przemocowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Działalności edukacyjno - profilaktycznych w celu zwiększania świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.
3. Rozszerzenie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań oraz postaw społecznych osób stosujących przemoc domową.
4. Zapewnienie zaplecza kadrowego, a także instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie kompetencji zawodowych ich przedstawicieli.

Cele szczegółowe Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych potrzeb:

1. Podejmowanie działalności edukacyjno-profilaktycznej, w celu zwiększenia świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej.

- a) zwiększenie wiedzy mieszkańców Powiatu dotyczącej zjawiska przemocy domowej;
- b) poszerzenie działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy;
- c) prowadzenie działań profilaktycznych;
- d) zwiększenie świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Powiatu, w przypadku problemu przemocy domowej.

Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1. Prowadzenie działań informacyjnych na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy domowej.	1. Liczba podjętych działań informacyjnych.	PCPR, KPP, JST, ZI, M/GKRPA, OPS-y, NGO, P-Ośw., placówki ochrony zdrowia
2. Udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych.	1. Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	
3. Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, jak uzależnienia poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, pogadanki, informacje w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych, itd.	1. Liczba rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur. 2. Liczba informacji w mediach lokalnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.	
4. Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej.	1. Liczba podmiotów zaangażowanych w działania profilaktyczne.	
5. Prowadzenie działań profilaktycznych w P-Ośw, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, z zakresu przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy.	1. Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych w placówkach oświatowych.	

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia i ochrony osób doznających przemocy domowej.

- a) świadczenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki na terenie Powiatu;
- b) zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej;
- c) rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;

Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez tworzenie i rozwój mieszkalnictwa interwencyjnego.	1. Liczba mieszkań interwencyjnych. 2. Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	PCPR, OPS-y
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz pomocy medycznej.	1. Liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy. 2. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego	PCPR, PPP, M/GKRPA, OPS, NGO, P-Ośw.

	poradnictwa. 3. Liczba instytucji/podmiotów zapewniających bezpłatny dostęp do poradnictwa.	placówki ochrony zdrowia
3. Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom doświadczającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej.	1. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR NGO
4. Poszerzenie form wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej poprzez prowadzenie grupy wsparcia, terapii indywidualnej oraz pomocy mentorskiej.	1. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, terapii indywidualnej oraz objętych pomocą mentorską.	

3. Rozszerzenie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw społecznych osób stosujących przemoc domową.

- zwiększenie dostępności do miejsc i form wsparcia dla osób stosujących przemoc domową;
- podejmowanie natychmiastowej interwencji w stosunku do osób dopuszczających się zachowań przemocowych;
- umożliwienie osobom stosującym przemoc zmianę sposobu zachowania poprzez skuteczne oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne oraz terapeutyczne;

Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	1. Liczba osób, które podjęły udział w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych.	PCPR
2. Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych za pośrednictwem stron internetowych oraz innych kanałów.	1. Liczba upowszechnionych informacji.	PCPR
3. Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia.	1. Liczba interwencji związanych z usunięciem osoby stosującej przemoc domową z miejsca zamieszkania.	KPP, Prokuratura Rejonowa
4. Zorganizowanie i prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową.	1. Liczba uczestników grupy terapeutycznej.	NGO, OPS-y PCPR

4. Zapewnienie zaplecza kadrowego i instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie kompetencji zawodowych ich przedstawicieli.

- zwiększenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w działania na rzecz zmniejszenia skali przemocy domowej w Powiecie;
- wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej podmiotów realizujących działania w zakresie wsparcia rodzin z problemem przemocy;
- monitorowanie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej – prowadzonych działań i funkcjonujących podmiotów, a także wdrażanie zmian w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy;

Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1. Przeprowadzanie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji. 2. Liczba uczestników biorących w nich udział.	PCPR, ZI, M/GKRPA, OPS-y, KPP, P-Ośw. Placówki ochrony zdrowia,
3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla pracowników placówek oświatowych, z zakresu przeciwdziałaniu problemowi przemocy.	1. Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych.	PPP, PCPR, P-Ośw.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ✓ mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ✓ osób, które dotknięte zostały przemocą domową,
- ✓ osób stosujących przemoc domową,
- ✓ świadków przemocy domowej,
- ✓ osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- ✓ Podniesienie świadomości mieszkańców Powiatu w obszarze przemocy domowej.
- ✓ Podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- ✓ Zmniejszenie liczby osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej.
- ✓ Zmiana biernych postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
- ✓ Budowa skutecznego systemu działań w zakresie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program został oparty na zasadach:

- ❖ wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk
- ❖ i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028 finansowane będą z budżetu Powiatu Ostrowieckiego, środków pozyskanych z innych źródeł, a także środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

HARMONOGRAM
Realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028

Na podstawie określonych celów Programu, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

Zadanie/ Rok realizacji	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.
Prowadzenie działań informacyjnych na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy domowej.	X	X	X	X	X	X
Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych.	X	X	X	X	X	X
Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, jak uzależnienia poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, pogadanki, informacje w mediach lokalnych organizacjach kościelnych, itd.	X	X	X	X	X	X
Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej.		X	X	X	X	X
Prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, z zakresu przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy.		X	X	X	X	X
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez tworzenie i rozwój mieszkalnictwa interwencyjnego.	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego.	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej.	X	X	X	X	X	X
Poszerzenie form wsparcia dla osób doznających przemocy domowej poprzez prowadzenie grupy wsparcia, terapii indywidualnej.		X	X	X	X	X
Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	X	X	X	X	X	X
Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji programów korekcyjnoedukacyjnych za pośrednictwem stron internetowych oraz innych kanałów.		X	X	X	X	X
Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia.	X	X	X	X	X	X
Zorganizowanie i prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową.	X	X	X	X	X	X
Przeprowadzanie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	X	X	X	X	X	X
Prowadzenie działań edukacyjnych dla pracowników placówek oświatowych, z zakresu przeciwdziałania problemowi przemocy.	X	X		X		X

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- Kryterium skuteczności** – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb i możliwości jego odbiorców i realizatorów.
- Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia celów Programu będzie następować poprzez sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028, przedkładanego corocznie przez dyrektora PCPR w Ostrowcu Św., Radzie Powiatu Ostrowieckiego do końca I kwartału każdego roku trwania Programu.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotyczącym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą wielu czynników między innymi jak wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, jak i ją stosujące. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu

Powiatu Ostrowieckiego stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych.

Cele i zadania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Ostrowieckim na lata 2023-2028 powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Pasternak

Tabela 1.	Liczba mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022.....	str.7
Tabela 2.	Liczba urodzeń i zgonów wśród mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022	str.7
Tabela 3.	Struktura ludności w Powiecie Ostrowieckim według ekonomicznych grup w latach 2020-2022.....	str.8
Tabela 4.	Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, wraz z obszarami ich działania.....	str.9
Tabela 5.	Działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022 w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.....	str.11
Tabela 6.	Dane dotyczące działań Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno - pomocowych) w poszczególnych gminach Powiatu Ostrowieckiego na przestrzeni lat 2020-2022	str.12
Tabela 7.	Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na terenie gmin Powiatu Ostrowieckiego w latach 2020-2022.....	str.13